

АНОТАЦІЇ

Сорочинська О.Л. *До історії побудови першого вітчизняного тепловозу.* Коротко висвітлена передісторія появи першого вітчизняного тепловоза, надано огляд історії його побудови та його технічні характеристики. Приведена роль у створенні першого тепловозу вітчизняних вчених, конструкторів і інженерів.

Роговий В.М. *Підтримка українською еміграцією національної політехніки на чужині.* У статті висвітлюються питання жертвовності української еміграції, яка з початку 20-х років ХХ ст. доклала багато зусиль для створення національної політехніки на чужині, а потім упродовж десятків років матеріально підтримувала наше студентство, що прагнуло здобути різні інженерні спеціальності для застосування їх при поверненні на рідну землю.

Черниш І.М. *Організація навчального процесу у Харківському хіміко-технологічному інституті імені С. М. Кірова у повоєнні роки (1945–1949 рр).* У статті розглянуто основні принципи організації навчальної роботи та зміст підготовки інженера-хіміка у Харківському хіміко-технологічному інституті у перше повоєнне п'ятиріччя. На широкому масиві архівних документів навчального закладу показано проблеми та труднощі, пов'язані з налагодженням навчального процесу протягом 1945–1949 рр.

Ларін А.О. *Розвиток теорії коливань механічних систем у кораблебудуванні.* У статті представлена історія розвитку теорії коливань механічних систем. Розглядається застосування її для вирішення задач кораблебудування у період з кінця ХVІІІ до початку ХХ сторіччя. Приводяться факти з історії кораблебудування, висвітлюється вклад вчених та інженерів у розвиток теорії коливань, в першу чергу Л. Ейлера, О. Шлика, О. М. Крилова і Х. Фрама.

Ферчук А.М. *Започаткування в Україні державної системи охорони промислової власності 1918 року.* Стаття основана на маловідомих архівних документах періоду 1918–1921 рр. Висвітлюється діяльність урядів Української народної Республіки та Української Держави по створенню та функціонуванню державної системи правової охорони промислової власності.

Таргоня Н.С. *Історія машиновипробувань у творчій спадщині академіка Леоніда Погорілого.* Відображено історію започаткування, становлення та розвитку випробувань сільськогосподарської техніки в Україні у творчій спадщині академіка Л. В. Погорілого.

Філіпович Є.О., Філіпович Ю.Ю. *Роль і місце Російського Імператорського технічного товариства та Сільськогосподарського наукового комітету України в історії Національного університету водного господарства та природокористування.* В статті розглядається питання про роль

і місце Російського Імператорського технічного товариства та Сільськогосподарського наукового комітету України в початковому та ранньому періоді історії Національного університету водного господарства та природокористування.

Федоренко І. В. Питання щодо умов створення в Україні науково-технічних шкіл у середині ХХ сторіччя. У статті розглядаються сучасні моделі наукових, науково-конструкторських і науково-технічних шкіл і умови їхнього створення. Проблема створення та розвитку науково-технічних шкіл розглядається на прикладі науково-технічної школи Н. Ф. Герасюти — школи балістики й динаміки польоту ракет. Для дослідження цього питання вперше застосовується термінологія пасіонарної теорії етногенезу — етнології.

Татарчук В. В. Інженер-авіаконструктор Володимир Петрович Григор'єв: віхи біографії. В статті на основі архівних джерел висвітлено біографію Володимира Петровича Григор'єва (1883–1922) — інженера-авіаконструктора, одного з видатних київських діячів початкового періоду вітчизняної авіації. В. П. Григор'єв навчався в Київському політехнічному інституті, був керівником технічного бюро «Червоного авіаційного заводу» Ф. Ф. Терещенка, авіаційно-автомобільних майстерень КПП, працювала на Державному авіаційному заводі № 9 у м. Олександрівськ (Запоріжжя). До наукового обігу введені нові документи, що раніше були невідомі дослідникам.

Школьна О. В. Борис Лисін — засновник промислово-мистецького силікатознавства. Внесок в історію мистецтва і керамологію хіміка-технолога, фахівця з питань силікатів, академіка Б. С. Лисіна надзвичайно вагомий. Проте його наукова діяльність вивчена недостатньо. Нині фундатор силікатної науки, який першим здійснив наукову систематизацію родовищ глини України і розробив програму відродження промисловості галузі — майже не розкриті ім'я.

Шингельський М. Я. Передумови і історія створення кінного трамваю у Львові. В статті висвітлюються передумови і історія створення кінного трамваю у Львові, першого міського громадського транспорту на Україні. Розкрито питання гальмування процесу створення громадського транспорту.

АННОТАЦИИ

Сорочинская А.Л. К истории постройки первого отечественного тепловоза. Кратко освещена предыстория появления первого отечественного тепловоза, рассмотрена история его построения и его технические характеристики. Приведена роль в построении первого тепловоза отечественных ученых, конструкторов и инженеров.

Роговой В. Н. Поддержка украинской эмиграцией национальной политехники на чужбине. В статье освещаются вопросы жертвенности украинской эмиграции, которая с начала 20-х годов XX столетия приложила много усилий для создания национальной политехники на чужбине, а потом на протяжении десятков лет материально поддерживала наше студенчество, желавшее получить разные инженерные специальности для применения их при возвращении на родную землю.

Черныш И. Н. Организация учебного процесса в Харьковском химико-технологическом институте имени С. М. Кирова в послевоенные годы (1945–1949 гг.). В статье рассматриваются основные принципы организации учебной работы и содержание подготовки инженера-химика в Харьковском химико-технологическом институте в течение первых послевоенных пяти лет. На основе привлечения большого массива архивных документов учебного заведения показаны проблемы и трудности учебного процесса в послевоенный период (1945–1949 гг.).

Ларин А. А. Развитие теории колебаний механических систем в кораблестроении. В статье представлена история развития теории колебаний механических систем. Рассматривается применение ее для решения задач кораблестроения в период с конца XVIII до начала XX века. Приводятся факты из истории кораблестроения, освещается вклад ученых и инженеров в развитие теории колебаний, в первую очередь Л. Эйлера, О. Шлипка, А. Н. Крылова и Г. Фрама.

Ферчук А. М. Становление в Украине государственной системы охраны промышленной собственности в 1918 году. Статья основана на малоизвестных архивных документах периода 1918–1921 гг. Освещается деятельность правительств Украинской Народной Республики и Украинской Державы по созданию и функционированию государственной системы правовой охраны промышленной собственности.

Таргоня Н. С. История машиноиспытаний в творческом наследии академика Леонида Погорелого. Отображена история зарождения, становления и развития испытаний сельскохозяйственной техники в Украине в творческом наследии академика Л. В. Погорелого.

Филипович Е.А., Филипович Ю.Ю. Роль и место Императорского Российского технического общества и Сельскохозяйственного научного комитета Украины в истории Национального университета водного хозяйства и природопользования. В статье рассматривается вопрос о роли и месте Императорского Российского технического общества и Сельскохозяйственного научного комитета Украины во время начального и раннего периодов истории Национального университета водного хозяйства и природопользования.

Федоренко И.В. К вопросу об условиях возникновения в Украине научно-технических школ в середине XX века. В статье рассматриваются современные модели научных, научно-конструкторских и научно-технических школ и условия их возникновения. Проблема создания и развития научно-технических школ рассматривается на примере научно-технической школы Н. Ф. Герасюты — школы баллистики и динамики полета ракет. Для исследования этого вопроса впервые применяется терминология пассионарной теории этногенеза — этнологии.

Татарчук В. В. Инженер-авиаконструктор Владимир Петрович Григорьев: вехи биографии. В статье на основе архивных документов изложена биография Владимира Петровича Григорьева (1883–1922) — инженера-авиаконструктора, одного из выдающихся киевских деятелей начального периода отечественной авиации. В. П. Григорьев учился в Киевском политехническом институте, был руководителем технического бюро «Червоннского авиационного завода» Ф. Ф. Терещенко, авиационно-автомобильных мастерских КПИ, работал на Государственном авиационном заводе № 9 в г. Александровск (Запорожье). В научный оборот введены новые документы, ранее неизвестные исследователям.

Школьная О.В. Борис Лысин — основатель промышленно-искусствоведческого силикатоведения. Вклад в историю искусства и керамиологию химика-технолога, специалиста в области силикатов, академика Б. С. Лысина чрезвычайно велик. Однако его научная деятельность изучена не достаточно. Ныне основатель силикатной науки, который первым осуществил научную систематизацию месторождений глин Украины и разработал программу возрождения промышленности отрасли — практически не раскрытое имя.

Шингельский М. Я. Предпосылки и история создания конного трамвая во Львове. В статье освещаются предпосылки и история создания конного трамвая во Львове, первого городского общественного транспорта на Украине. Раскрыт вопрос торможения процесса создания общественного транспорта.

SUMMARY

Sorochinskaya O. L. To the history of building of the first native diesel locomotive. The brief prehistory of first domestic diesel locomotive rise and discussion of its construction history and technical features is performed. As well as the role of native scientists, designers and engineers in its construction.

Rohovyi Vladyslav. Ukrainian Diaspora support of national polytechnic abroad. This article devoted to the issue of charities of the Ukrainian Diaspora, which applied many efforts for the establishment of national polytechnic abroad from the beginning of 20 th of XX century. They materially supported for decades our studentship which craved after engineering professions for applying them after home-comings.

Chernish I. N. The organization of educational process of Kharkiv chemical and technological institute by S. M. Kirov during postwar years (1945–1949-s) The main principles of the educational process and subject for the chemists-engineers training in Kharkiv chemical and technological institute during the first five-years postwar are described. Using archive sources of the institute the problems and obstacles of the training process after the Great Patriotic war are shown.

Larin A. A. Development of the theory of vibrations of mechanical systems in shipbuilding. In article the history of development of the theory of vibrations of mechanical systems is submitted. Its application for the decision of problems of shipbuilding is considered during the period from the end XVIII prior to the beginning of XX century. Are mentioned facts from a history of shipbuilding, the contribution of scientists and engineers to development of the theory of fluctuations, first of all L. Euler, O. Schlick, A. N. Krylov and H. Fram is covered.

Ferchuk A. The formation of the state system of industrial property protection in Ukraine of the 1918 year. The article is based on the little-known archive documents of the 1918–1921 period. It highlights the activity of the governments of the Ukrainian National Republic and the Ukrainian State on the creation and functioning of the state system of legal protection of industrial property.

Targonia N. S. The history of agricultural machinery testing in the Academician Leonid Pogorilyy's creative heritage is depicted. The history of origing, formation and development of agricultural machinery testing in Ukraine in the Academician L. Pogorilyy's creative heritage is depicted

Philipovich E. A., Pflipovich Yu. Yu. A role and a place of the the Imperial Russian Technical Society and Agricultural Scientific Committee of Ukraine in history of the National University of Water Management and Nature Resources Use. The article raises question about role and place of the Imperial Russian Technical

Society and Agricultural Scientific Committee in initial and early history period of the National University of Water Management and Nature Resources Use.

Fedorenko I. V. On conditions of formation of Scientific and Technical Schools in Ukraine in the middle of the XX-th century. The paper deals with contemporary models of scientific, research-and-development and scientific-and-technical schools and conditions of their formation. The issue of origination and formation of scientific-and-technical schools is considered on the example of scientific-and-technical school of N. F. Gerasjuta, namely, school of ballistics and dynamics of rocket flight. For investigation of this problem, terminology of passionary theory of ethnogeny from the historical science about ethnoses (ethnology) is used for the first time.

Tatarchuk Vitaliy V. An engineer and aircraft constructor Volodimir Grigoryev: the stages of life way. On the archives documents the biography of Volodimir Grigoryev (1883–1922) — an engineer and aircraft constructor, the outstanding figure of the primary period of the native aviation — is presented in this article. Grigoryev V.P. studied in Kyiv polytechnic institute, he was a manager of technical bureau of aircraft factory in Chervone (Volyn region, owner is the millionaire O. O. Tereshchenko), guide of the automobile and aircraft workshop in KPI, and worked in the State aircraft factory № 9 (Oleksandrivsk, later — Zaporizhia). The new archive materials are introduced into scientific circulation; its were unknown for the researches before.

Shkolnaja O. Boris Lysin as a founder of the theory of art and silicates in the industry. The contribution to a history of art and science about ceramics of the chemist — technologist, the expert in questions of silicates, academician B. S. Lysin it is great enough. However his scientific activity is investigated not enough. Nowadays the founder of a silicate science which the first has carried out scientific ordering deposits of clay of Ukraine and has developed the program of revival of the industry of branch — practically not opened name.

Shingelskiy M. Ya. The preconditions and a history of founding of the horse tram in Lviv. In this article the preconditions and a history of founding of the horse tram in Lviv — the first urban social transport in Ukraine — are described. The question of hindering of founding of the social transport had been emphasized.